

EU:S PLANERINGSTERMIN – FAKTABLAD

ARBETSLÖSHETSFÖRMÅNER

1. INLEDNING

Arbetslöshetsförmåner är en viktig del av alla europeiska välfärdssystem. Genom att arbetstagare erbjuds en försäkring mot risken att förlora sina jobb skapas ett grundläggande skyddsnet för individer och hushåll, vilket bidrar till skyddet mot fattigdom. Arbetslöshetsförmånerna hjälper även till att stabilisera konjunkturcykeln genom att upprätthålla inkomsterna för de som har förlorat sina jobb och söker efter en ny anställning. Dessutom omfördelas arbetskraften på ett smidigare sätt inom hela ekonomin eftersom arbetssökande kan ägna tid åt att hitta jobb som passar deras färdigheter och förväntningar eller åt att omskola sig. På så vis stöder arbetslöshetsförmånerna tillväxt.

Samtidigt kan höga arbetslöshetsförmåner under längre tid och med begränsade krav på att söka arbete minska incitamenten att återgå till arbetslivet. Detta har en negativ inverkan på arbetslöshetens längd och den totala arbetslösheten samt skadliga effekter på tillväxten och de sociala trygghetssystemens hållbarhet.

Systemen för arbetslöshetsförmåner varierar starkt mellan olika medlemsstater och verkar inom en bredare ekonomisk och institutionell ram. Det finns skillnader som rör kvalifikationsperioder, förmånsperiodens längd, beloppens storlek och utveckling över tid samt beräkningsmetod. Förmånsperiodens längd kan till exempel sträcka sig från 90 dagar till obegränsad

varaktighet, och beloppet kan beräknas som en fast eller rörlig procentandel av personens senaste lön, som ett schablonbelopp eller som resultatet av en formel som tar hänsyn till båda dessa delar, och eventuellt med lägsta och högsta tröskelvärden. Det finns också stora variationer vad gäller kraven på att söka arbete och stå till arbetsmarknadens förfogande, vilket är ännu en viktig del av systemen för arbetslöshetsförmåner för att se till att mottagarna aktivt söker arbete och inte hamnar utanför arbetskraften.

Incitamentet att arbeta påverkas inte bara av hur arbetslöshetssystemen är utformade utan även av skatte- och förmånssystemen, inklusive (vanligtvis) behovsprövade förmåner som till exempel socialt bistånd, bostadsförmåner, familjeförmåner och arbetsrelaterade förmåner. På samma sätt påverkas det individuella arbetssökandet av tillhandahållandet av aktiva arbetsmarknadsåtgärder¹ samt av de övergripande ekonomiska villkoren och arbetsmarknadsvillkoren.

Det finns två olika typer av **arbetslöshetsförmåner**:

¹ Aktiva arbetsmarknadsåtgärder är inte enbart avsedda för dem som får arbetslöshetsförmåner utan är ofta (beroende på hur systemet för aktiva arbetsmarknadsåtgärder är utformat) även tillgängliga för arbetssökande som inte har rätt till arbetslöshetsförmåner (eller andra förmåner). Det kan röra sig om allt från offentliga arbetsförmedlingars stöd i arbetssökandet till utbildning och livslångt lärande, lönesubventioner och sysselsättningsskapande åtgärder. Detta politikområde berörs i ett separat faktablad.

arbetslöshetsförsäkring och arbetslöshetsunderstöd.

Försäkringsförmåner vid arbetslöshet finns i alla medlemsstater och baseras på avgifter. Detta innebär att en person endast har rätt till dem efter att ha varit anställd en viss minimiperiod med inbetalda avgifter (en så kallad kvalifikationsperiod). Nivån för dessa beräknas ofta i proportion till personens inkomst på det senaste arbetet, och förmånsperiodens längd beror ofta på under hur lång tid som avgifterna betalades in. Arbetslöshetsunderstöd har som främsta syfte att förebygga fattigdom till följd av arbetslöshet. Stödet är i regel behovsprövat och finns tillgängligt för arbetslösa som inte (längre) har rätt till arbetslöshetsförsäkring.

Arbetslöshetsunderstödet är i allmänhet lägre än arbetslöshetsförsäkringen. De flesta medlemsstater har inget separat system för arbetslöshetsunderstöd utan brukar använda sig av ett allmänt behovsprövat socialt bistånd som finns tillgängligt för låginkomsthushåll².

Detta faktablad är strukturerat på följande sätt: I avsnitt 2 granskas befintliga utmaningar i EU-länderna vad gäller åtgärdernas resultat. Avsnitt 3 berör de belägg som finns för lämpliga åtgärder som kan vidtas för att hantera dessa utmaningar på ett effektivt sätt. Avsnitt 4 innehåller en granskning av åtgärdernas resultat i olika länder i EU. I avsnitt 5 listas ytterligare uppgifts- och informationskällor.

2. POLITISKA UTMANINGAR: EN ÖVERSIKT ÖVER RESULTATEN I EU-LÄNDERNA

Systemen för arbetslöshetsförmåner måste ha en balans mellan målet att upprätthålla arbetssökandes inkomster under arbetslöshetsperioder och behovet av att se till att det finns tillräckliga incitament att arbeta. Förmånerna varierar både vad gäller belopp (i synnerhet i relation till tidigare inkomst)

² Elva medlemsstater (Österrike, Tyskland, Estland, Finland, Frankrike, Irland, Malta, Portugal, Spanien, Sverige och Storbritannien) har ett separat behovsprövat arbetslöshetsunderstöd.

och utbetalningsperiod. Låga belopp innebär en sämre levnadsstandard för arbetslösa. Detsamma gäller för förmånsperiodens längd, eftersom arbetslösa behöver tillräckligt med tid för att hitta ett passande jobb som matchar deras färdigheter och kvalifikationer. Om däremot skillnaden mellan inkomstnivån för arbetslöshetsförmånerna och den inkomst som skulle ha kunnat intjänas i samband med en anställning är för liten kan detta äventyra incitamentet att återgå till arbetslivet³.

Andra egenskaper hos **systemen för arbetslöshetsförmåner** påverkar även arbetslösas anknytning till arbetsmarknaden och deras anställbarhet. Så är fallet för kraven på att söka arbete och stå till arbetsmarknadens förfogande och det obligatoriska deltagandet i aktiva arbetsmarknadsprogram som kan fastställas som villkor för att fortsätta ta emot förmåner. Något som också påverkar är den relaterade användningen av sanktioner, särskilt upphävandet av förmånsberättigandet i de fall kraven på att stå till arbetsmarknadens förfogande och söka arbete inte uppfylls.

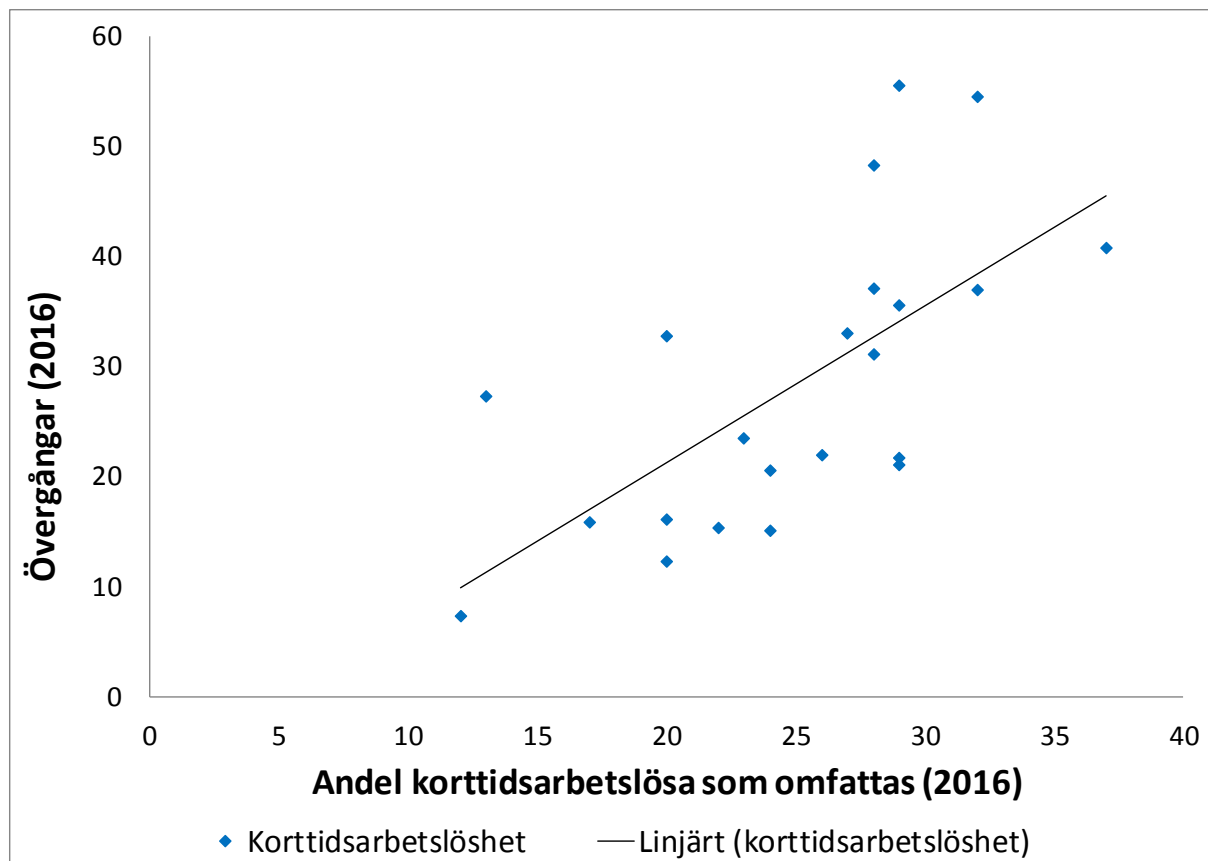
I synnerhet förväntas striktare krav på att söka arbete och stå till arbetsmarknadens förfogande för att uppmuntra mottagare av arbetslöshetsförmåner att aktivt söka arbete och att tacka ja till lämpliga jobberbjudanden. Detta är en motvikt till de eventuella negativa ekonomiska incitament för arbete som skapas till följd av generösa system för arbetslöshetsförmåner, och det minskar även bidragsberoendet. Ett mer intensivt arbetssökande och snabbare godtagande av jobberbjudanden skulle minska den bristande motivationen och eventuellt förkorta arbetslöshetens varaktighet. Samtidigt kan alltför stränga krav ha oavsedda eller kontraproduktiva effekter.

³ Sådana negativa ekonomiska incitament att arbeta speglas tydligt av indikatorn för den så kallade arbetslöshetsfällan, som tagits fram av Europeiska kommissionen utifrån OECD:s skatteförmånsmodeller. Se avsnitt 5 nedan.

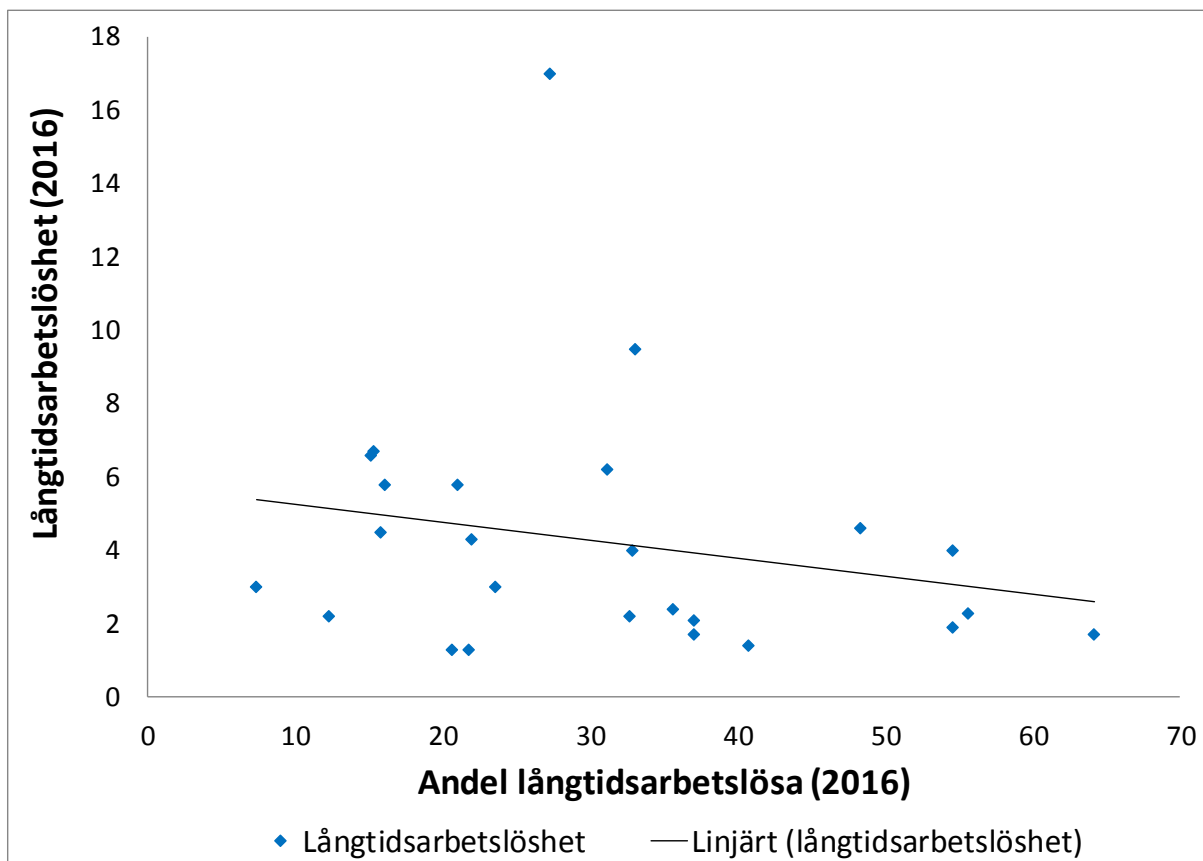
Mycket stränga krav på yrkesmässig rörlighet (såsom kravet på att godta vilket jobberbjudande som helst oberoende av personens kvalifikationer) kan till exempel leda till ett större antal jobbmatchningar på kort sikt på bekostnad av kvaliteten på matchningarna, som kanske inte är lika långvariga (med fler personer som allt oftare blir arbetslösa på nytt). Överdrivet betungande krav kan även avskräcka personer från att försöka uppfylla dem, vilket i sin tur leder till att de fortsätter att ta emot förmåner och hamnar utanför arbetskraften. Det är också viktigt att ge tidigt stöd till arbetssökande i form av rådgivning och lämpliga aktiva arbetsmarknadsåtgärder. Detta diskuteras inte mer ingående här eftersom aktiva arbetsmarknadsåtgärder behandlas i ett separat faktablad⁴.

Det finns två indikatorer som är särskilt relevanta för att bedöma i vilken utsträckning systemen för arbetslöshetsförmåner uppnår den matchning på arbetsmarknaden och de sociala resultat som förväntas: fattigdomsriskerna för arbetslösa och långtidsarbetslösheten (uttryckt som andel av befolkningen i arbetskraften). Den andel korttidsarbetslösa som omfattas av arbetslöshetsförmånerna har ett positivt samband med fler övergångar från korttidsarbetslöshet till sysselsättning (diagram 1a) och en lägre andel långtidsarbetslöshet (diagram 1b). Den andel korttidsarbetslösa som får arbetslöshetsförmåner beror i synnerhet på förmånsperiodens längd och de särskilda krav som ställs.

Diagram 1. Andelen korttidsarbetslösa som får arbetslöshetsförmåner och återinträden på arbetsmarknaden, eller långtidsarbetslöshet

⁴ Se EU:s planeringstermin – faktablad om aktiva arbetsmarknadsåtgärder.

Källa: Eurostat och den gemensamma bedömningsramen.

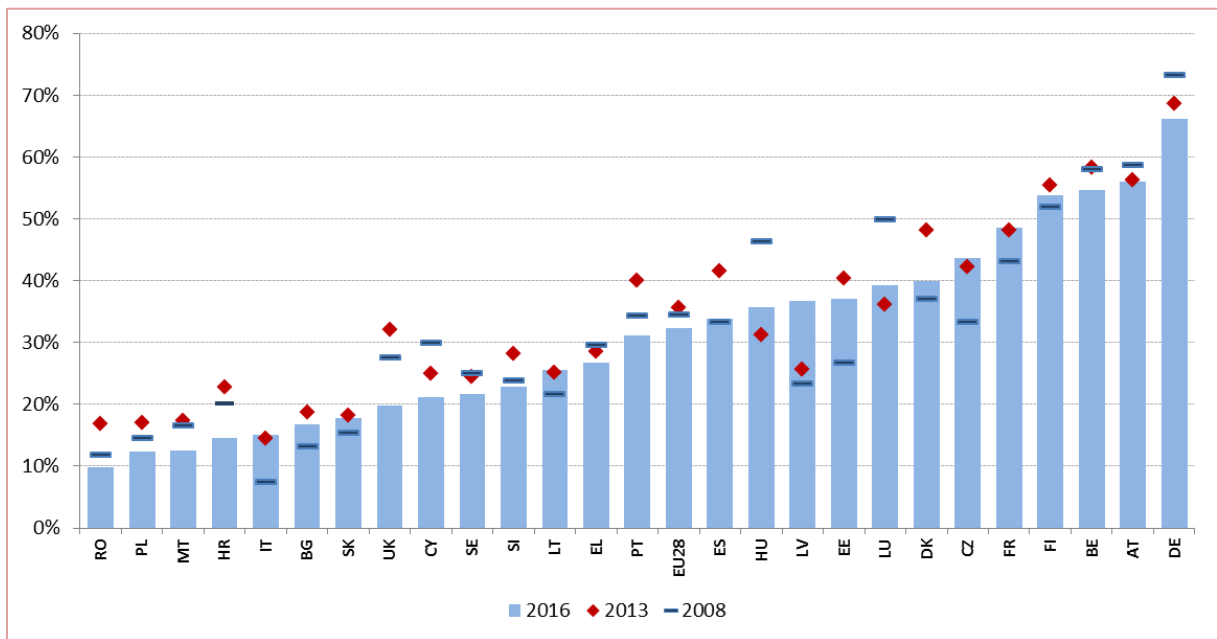
Anmärkning: övergång från korttidsarbetslöshet till sysselsättning, för andel övergångar, $R^2 = 25 \%$, för långtidsarbetslöshet $R^2 = 9 \%$.

Den andel korttidsarbetslösa som får arbetslöshetsförmåner förtjänar särskild uppmärksamhet eftersom detta berör både resultat på arbetsmarknaden och sociala resultat. Samtidigt är fattigdomen betydligt högre bland långtidsarbetslösa, vilket visar att den endast är delvis kopplad till andelen korttidsarbetslösa som får arbetslöshetsförmåner. Det finns ett antal andra faktorer som påverkar fattigdomen, som till exempel huruvida de sociala förmånerna är tillräckliga.

Situationen i medlemsstaterna när det gäller tre viktiga mätningar av åtgärdernas resultat på detta område sammanfattas i följande diagram (diagram 2, 3 och 4). De visar andelen och förändringar i andelen korttidsarbetslösa som omfattas, långtidsarbetslösheten respektive fattigdomsnivån bland arbetslösa. Stolparna visar väldigt låga och låga och/eller väldigt höga och höga resultat⁵, medan strecken visar låga och/eller höga förändringsnivåer.

⁵ Enligt metoden för resultattavlan, baserat på avståndet till genomsnittet både i fråga om nivåer och trender. För mer information om metoden, se den gemensamma sysselsättningsrapporten (2016), bilaga 4.

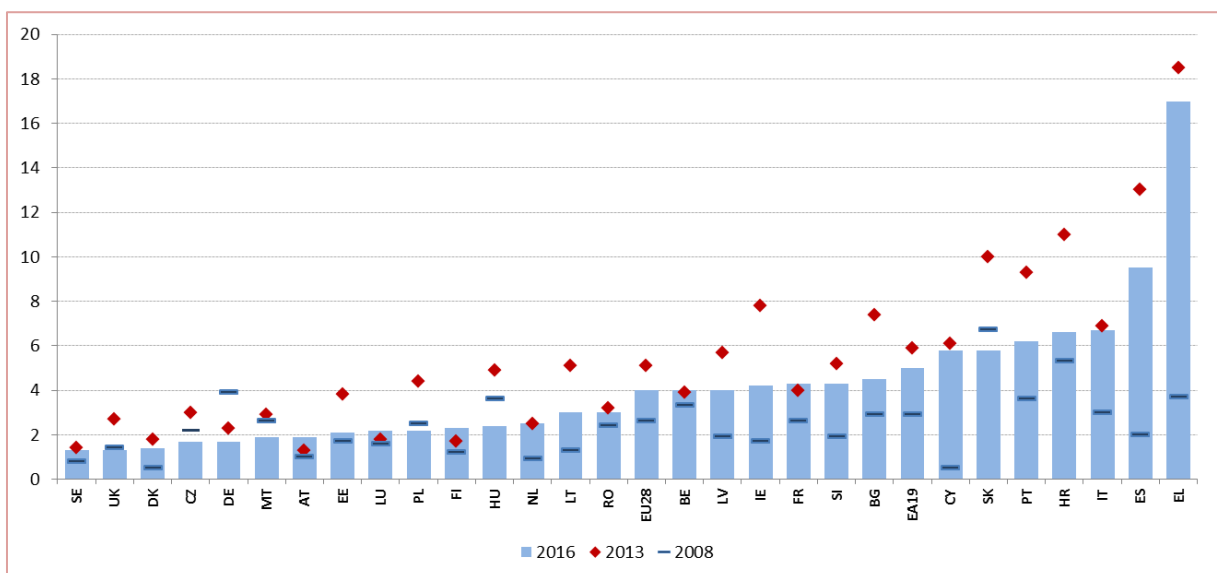
Diagram 2. Andelen korttidsarbetslösa som får arbetslöshetsförmåner (2016, 2013 och 2008)

Källa: Eurostat.

Anmärkning: Uppgifter för Irland, Nederländerna och Österrike saknas. Förändringen uttrycks i procentenheter.

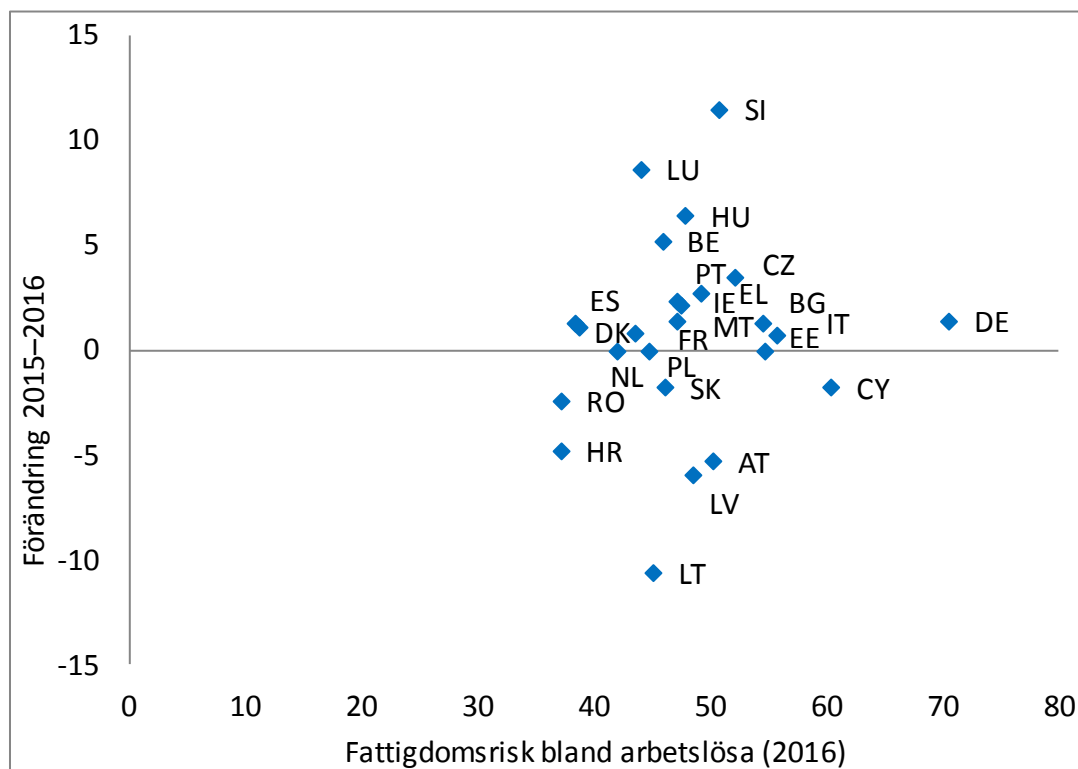
Diagram 3. Långtidsarbetslöshet uttryckt som procentuell andel av befolkningen i arbetskraften (2008, 2013 och 2016)

Källa: Eurostat.

Anmärkning: Nivåer och förändring uttrycks i procentenheter.

Diagram 4. Fattigdom bland arbetslösa (2016) och förändringar i andelen (2015–2016)

Källa: EU:s statistik över inkomst- och levnadsvillkor, 2016 (inkomst för 2015) och 2015 (inkomst för 2014).

Anmärkning: Förändringen uttrycks i procentenheter.

3. INFALLSVINKLAR PÅ DE POLITISKA UTMANINGARNA

Det finns flera parametrar för system för arbetslöshetsförmåner som verkar påverka de resultat som identifierats i föregående avsnitt.

En första infallsvinkel att beakta är förmånsperiodens längd, som verkar ha en direkt inverkan på fattigdomen bland arbetslösa. I praktiken beror förmånsperiodens längd på en rad olika faktorer, särskilt på arbetshistorik, eftersom den maximala förmånsperioden i många medlemsstater bestäms av hur länge man har arbetat (längre förmånsperiod för längre avgiftsperioder under en viss tidsperiod). I vilken utsträckning skatte- och förmånssystemet skyddar arbetslösas inkomst beror dock även på andra faktorer, såsom ersättningsnivåer och rätten till arbetslöshetsförmåner (se nedan).

För den arbetslösa befolkningen i

allmänhet har dock förmånsperiodens längd endast relativt **svaga** effekter på arbetslöshetens varaktighet⁶ eftersom bibehållen levnadsstandard vid arbetslöshet också kan innebära bättre förutsättningar till att få en ny anställning och en bättre jobbmatchning

⁶ Se till exempel L.F. Katz och B.D. Meyer (1990), *The impact of the potential duration of unemployment benefits on the duration of unemployment*. Journal of Public Economics. Vol. 41(1): 45–72. S.P. Jenkins, C. Garcia-Serrano (2004), *The relationship between unemployment benefits and re-employment probabilities: evidence from Spain*. Oxford Bulletin of Economics and Statistics. Vol. 66 (2): 239–260. K. Carling, P.-A. Edin, A. Harkman, B. Holmlund (1996) *Unemployment duration, unemployment benefits, and labour market programmes in Sweden*. Journal of Public Economics. Vol. 59(3): 313–334. M. Hagedorn, I. Manovskii, K. Mitman (2015), *The impact of unemployment benefit extensions on employment: the 2014 employment miracle?*. H. Schmitz, V., Steiner (2007), *Benefit-entitlement effects and the duration of unemployment: an ex-ante evaluation of recent labour market reforms in Germany*. IZA Discussion Paper nr 2681.

när personen återvänder till arbetslivet⁷. Det finns också belegg för att den som nyligen blivit arbetslös och inte har rätt till arbetslöshetsförmåner oftare kommer från fattigare förhållanden med en svagare anknytning till arbetsmarknaden⁸. Länder med mer generös arbetslöshetsförsäkring och högre utgifter för aktiveringsåtgärder visar dessutom mer hållbara resultat när det gäller tidigare arbetslösas återinträde på arbetsmarknaden⁹.

En andra infallsvinkel, nettoersättningsnivån av tidigare inkomst, har också ett negativt samband med fattigdomen bland arbetslösa. Vid beräkningen av nettoersättningsnivån definieras nettointkomsten som inkomsten efter skatt och sociala avgifter, inklusive eventuella sociala förmåner (socialt bistånd, familjeförmåner, bostadsförmåner och arbetsrelaterade förmåner). Det bör påpekas att nettoersättningsnivån och dess utveckling över tid kan variera betydligt beroende på tidigare avgiftsinbetalningar, särskilt när det gäller avgiftsinbetalningar under kortare tid, samt på den tidsram som beaktas, eftersom förmånerna oftast minskar under arbetslöshetens gång¹⁰.

⁷ Se till exempel D. Gallie, S. Paugam, S. Jacobs (2003), *Unemployment, poverty and social isolation: is there a vicious circle of social exclusion?*. European Societies. Vol. 5(1): 1–32.

⁸ Se till exempel F. Figari, M. Matsaganis och H. Sutherland, (2013), *Are European Social Safety Nets Tight Enough? Coverage and Adequacy of Minimum Income Schemes in 14 EU Countries*. International Journal of Social Welfare. Vol. 22: 3–14. M. Fernandez Salgado, F. Figari, H. Sutherland, A. Tumino (2014), *Welfare compensation for unemployment in the great recession. Review of Income and Wealth*. Serie 60, tilläggsutgåva, maj 2014.

⁹ Se till exempel Wulframm M. och Fervers L. (2013), *Unemployment and subsequent employment stability: does labour market policy matter?*. IZA Discussion paper nr 7193.

¹⁰ En möjlighet är att inrikta sig, utifrån medlemsstaternas praxis, på en nettoersättningsnivå efter sex månaders arbetslöshet på 80 % av genomsnittslönen, med beaktande av att det även finns lägsta och högsta nivåer.

Även om det står klart att en högre nettoersättningsnivå direkt medför en högre hushållsinkomst beror nettoeffekten på en rad olika faktorer, i synnerhet dess samspel med andra förmåner och skattesystemet samt på aspekter som tidigare inkomst och arbetshistorik¹¹. Dessutom kan en högre ersättningsnivå även innebära en ökning av de negativa ekonomiska incitamenten att arbeta. Detta kan i sin tur ha en negativ inverkan på arbetskraftsdeltagandet eller sysselsättningen, särskilt för vissa typer av arbetstagare (till exempel en arbetslös person med en partner som arbetar)¹². Arbetslöshetsfällor¹³ är ofta vanligt förekommande bland låginkomsttagare och personer som erbjuds jobb med lägre lön vid återanställning.

En tredje infallsvinkel gällande villkoren för berättigande, kvalifikationsperiodens längd, verkar ha ett positivt samband med fattigdomen bland arbetslösa. Tidigare förvärvsverksamhet och/eller inbetalade sociala kostnader ligger till grund för rätten till förmåner vid arbetslöshet. I allmänhet krävs det att den arbetslösa personen har utövat förvärvsverksamhet i viss utsträckning, vars exakta definition och längd varierar betydligt. Det leder till att personer med korta anställningsperioder och en mindre sammanhängande arbetshistorik ofta får

¹¹ Se till exempel J. Gruber (1994), *The consumption smoothing benefits of unemployment insurance*. NBER working paper, nr 4750, eller M. Dolls, C. Fuest, A. Peich (2012), *Automatic stabilisation and discretionary fiscal policy in the financial crisis*. IZA Journal of Labor Policy. Vol. 1(4).

¹² Se till exempel OECD (2005), *Increasing financial incentives to work: the role of in-work benefits*. Employment outlook, kapitel 3.

¹³ Indikatorn mäter effektiva marginalskatter på arbete, närmare bestämt i vilken utsträckning ökningen av bruttointkomsten minskar när man går från att vara arbetslös till att börja arbeta, till följd av inkomstskatt, sociala avgifter och indragna förmåner.

sämre arbetslöshetsförmåner¹⁴. Stränga villkor för stödberättigande leder därmed till färre arbetslösa som är berättigade till förmåner, vilket innebär en låg täckningsgrad och låga stabiliseringseffekter. Möjligheten att lägga samman olika avgiftsperioder så att inga rättigheter går förlorade har en betydande inverkan i dessa fall. Även villkor för berättigande för egenföretagare och arbetstagare med atypiska anställningsavtal används ofta för att förbättra täckningsgraden, till exempel genom att ge möjlighet att frivilligt delta i ett program.

Reformer som syftar till att höja ersättningsnivån och förlänga förmånsperiodens längd eller utvidga villkoren för berättigande innebär extra utgifter. Med försäkringsrelaterade system bidrar anställda och företag direkt till att finansiera förmånerna. Eftersom sådana bidrag generellt anses likna skatter kan bredare täckning av förmåner som kräver högre bidrag eventuellt motverka skapandet av arbetstillfällen. Trots detta förväntas dessa reformer få arbetsmarknaden och ekonomin att fungera bättre på medellång sikt. Skälet är att det genererar högre skatteintäkter från arbetsinkomster, om än med minskande avkastning på den summa som spenderats på arbetslöshetsförmåner och aktiveringsåtgärder.

Till och med på kort sikt leder sänkt arbetslöshetsförmåner inte nödvändigtvis till att allmänna medel sparas in. I de flesta medlemsstater får arbetslösa ofta någon annan form av socialt stöd som brukar vara mer bestående. Det handlar om allt från arbetslöshetsunderstöd till minimiinkomst (passiva åtgärder).

Kostnaderna för offentliga finanser på kort och lång sikt är svåra att bedöma och varierar med tiden. Ett rimligt antagande är att kostnaderna under första omgången, som är kopplade till större täckningsgrad eller höga förmånsbelopp, ganska snabbt kan uppvägas av förbättrade sysselsättningsresultat och högre skatteintäkter från ett ökat antal sysselsatta. Tack vare ett förbättrat utnyttjande av humankapital ökar även den ekonomiska tillväxten.

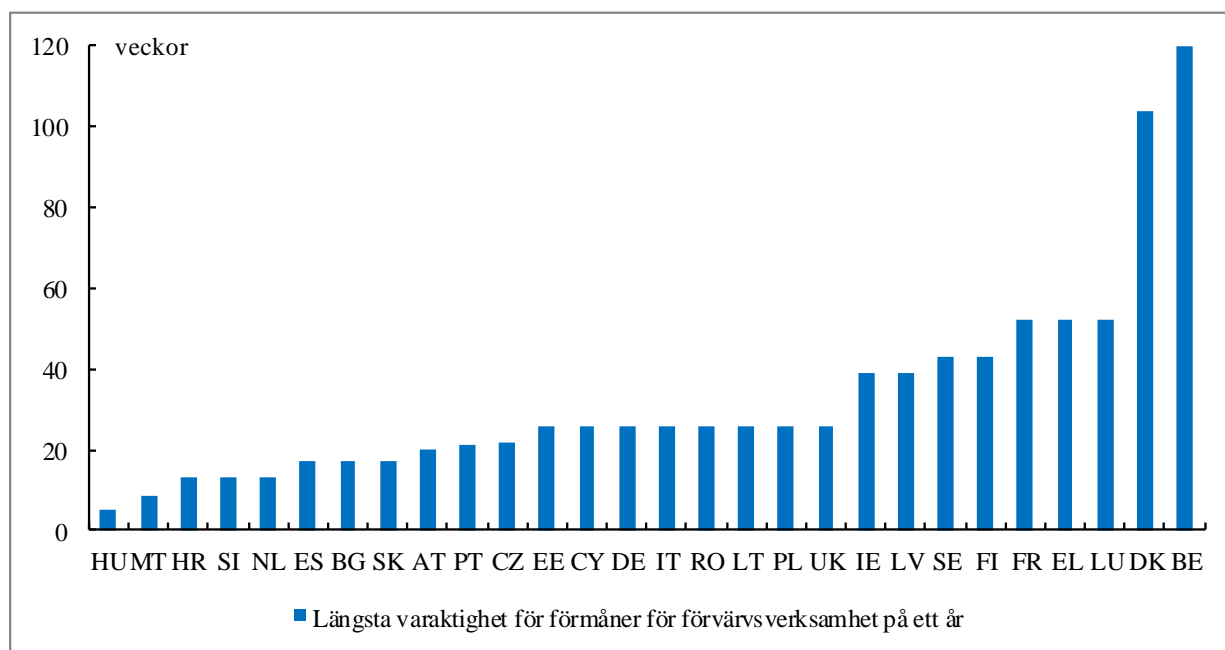
4. POLITISKA ÅTGÄRDER: NULÄGET

När det gäller olika parametrar för arbetslöshetsförsäkring som beskrevs som infallsvinklar i föregående avsnitt visas nuläget i de enskilda medlemsstaterna i diagrammen 5, 6, 7 och 8 nedan.

Diagram 5 visar den längsta förmånsperioden efter ett års betalda avgifter. Även om förmånsperiodens längd är kortare än avgiftsperioden i de flesta medlemsstater (halva tiden, dvs. 26 veckor, är vanligast), är den lika lång som avgiftsperioden i fyra länder (Grekland, Frankrike, Luxemburg och Nederländerna) och längre än avgiftsperioden i tre länder (71 veckor i Finland, 104 i Danmark och obegränsad i Belgien). Kroatien, Ungern, Malta och Slovenien befinner sig på andra sidan av spektrumet. Där är förmånsperiodens längd högst tre månader.

¹⁴ Se till exempel ILO:s *World Social Protection report* (2014–2015), Esser I., T. Ferrarini, K. Nelson, J. Palme och O. Sjöberg (2013), *Unemployment Benefits in EU Member States* eller Langenbucher, K. (2015), *How demanding are eligibility criteria for unemployment benefits, quantitative indicators for OECD and EU countries*, OECD Social, Employment and Migration Working Papers, nr 166, OECD Publishing, Paris.

Diagram 5. Längsta förmånsperiod efter ett års arbete, januari 2017

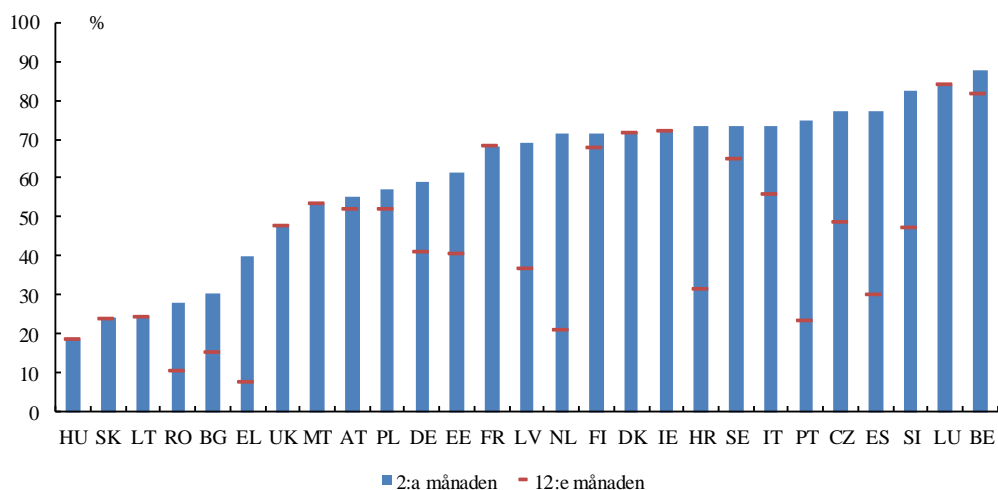
Källa: databasen för det ömsesidiga informationssystemet om socialt skydd och nationell lagstiftning (för Spanien, Italien och Frankrike).

Anmärkning: I Belgien finns ingen gräns för förmånsperiodens längd. I många länder (Tjeckien, Tyskland, Litauen, Portugal) beror förmånsperiodens längd även på ålder, där förmånsperioden är kortast för den yngsta åldersgruppen, enligt diagrammet. I Portugal används en avgiftsperiod på 15 månader i stället för ett år. Uppgiften för Slovakien avser visstidsanställda (i annat fall är förmånsperiodens längd sex månader). I Polen beror förmånsperiodens längd även på t.ex. den regionala arbetslösheten.

Nettoersättningsnivån ger en fingervisning om arbetslöshetsförmånernas tillräcklighet när det gäller att ersätta inkomstbortfall. Nivån beror på ett antal faktorer, inbegripet den tidigare inkomsten, tjänstgöringstid, arbetslöshetens varaktighet, ålder och hushållets sammansättning (framför allt när hänsyn tas till skattesystemet och andra förmåner). Om man tar en lågavlönad arbetstagare med kort arbetshistorik (ett år) som exempel, varierar nettoersättningsnivån efter en månads arbetslöshet mellan 25 % av tidigare (netto)inkomster och 90 % (diagram 6). I den lägre änden återfinns medlemsstater där en person som har arbetat i ett år inte har rätt till

arbetslöshetsförsäkring (Slovakien och Litauen) eller där förmånen upphör redan vid den andra månaden av arbetslöshet (Ungern). Efter dessa länder kommer de medlemsstater som tillhandahåller en schablonförmån utan koppling (eller med svag koppling) till tidigare inkomster (Bulgarien, Grekland, Malta, Rumänien, Storbritannien). En jämförelse av nettoersättningsnivån under den tolfte månaden av arbetslöshet visar att förmånerna antingen upphör (och personerna kommer in i andra förmånssystem, såsom arbetslöshetsunderstöd eller socialt bistånd) eller att förmånsbeloppet minskar.

Diagram 6. Nettoersättningsnivå för arbetslöshetsförmåner på 67 % av genomsnittslönen, januari 2016

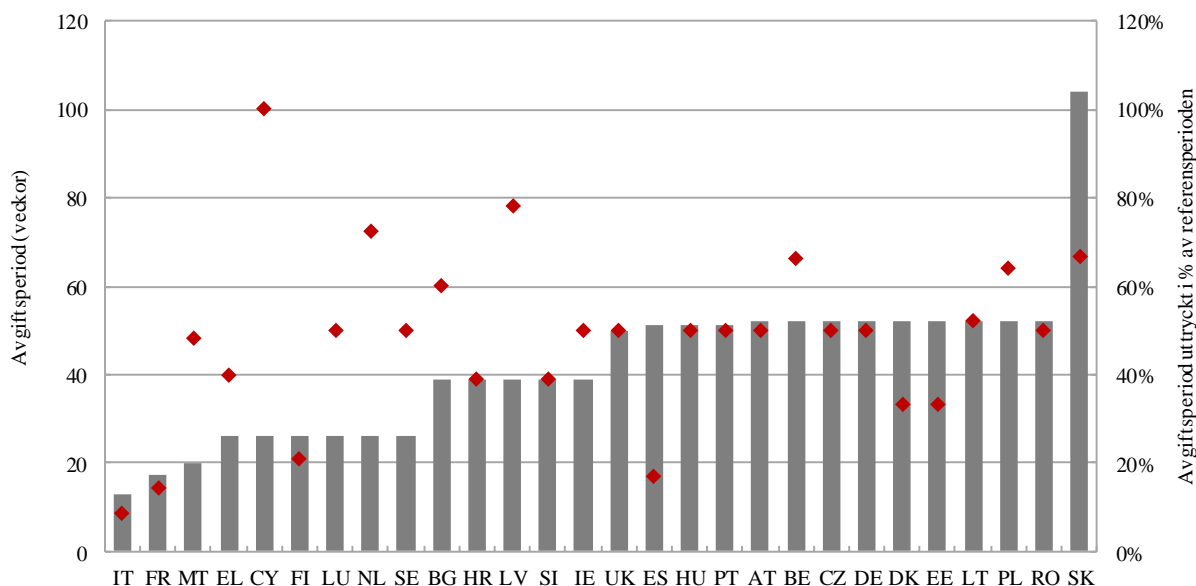
Källa: Europeiska kommissionen utifrån OECD:s indikatorer för skatter och förmåner.

Anmärkning: Beräkningen avser en arbetstagare med 80 % av genomsnittslönen, med ett års avgiftsinbetalningar (andra och tolfte månaden för mottagna förmåner). Diagrammet innehåller alla olika inkomstkomponenter, inklusive arbetslöshetsförmåner och andra förmåner (som socialt bistånd och bostadsförmåner).

I alla medlemsstater ligger tidigare förvärvsverksamhet och/eller inbetalade sociala kostnader till grund för rätten till förmåner vid arbetslöshet. Av diagram 7 framgår att det antal veckor som krävs för att ha tillgång till arbetslöshetsförmåner varierar mellan 25 veckor eller mindre i Grekland, Frankrike, Italien och Malta till mer än 80 i Litauen och Slovakien. Ett år, dvs.

52 veckor, är den vanligaste period som krävs. När det gäller förhållandet mellan avgiftsperioden och en längre referensperiod (som gör det möjligt att ta hänsyn till perioder av icke-sysselsättning) är det vanligaste värdet i medlemsstaterna 0,5 - dvs. förmånstagaren bör ha betalat sociala avgifter under minst hälften av referensperioden.

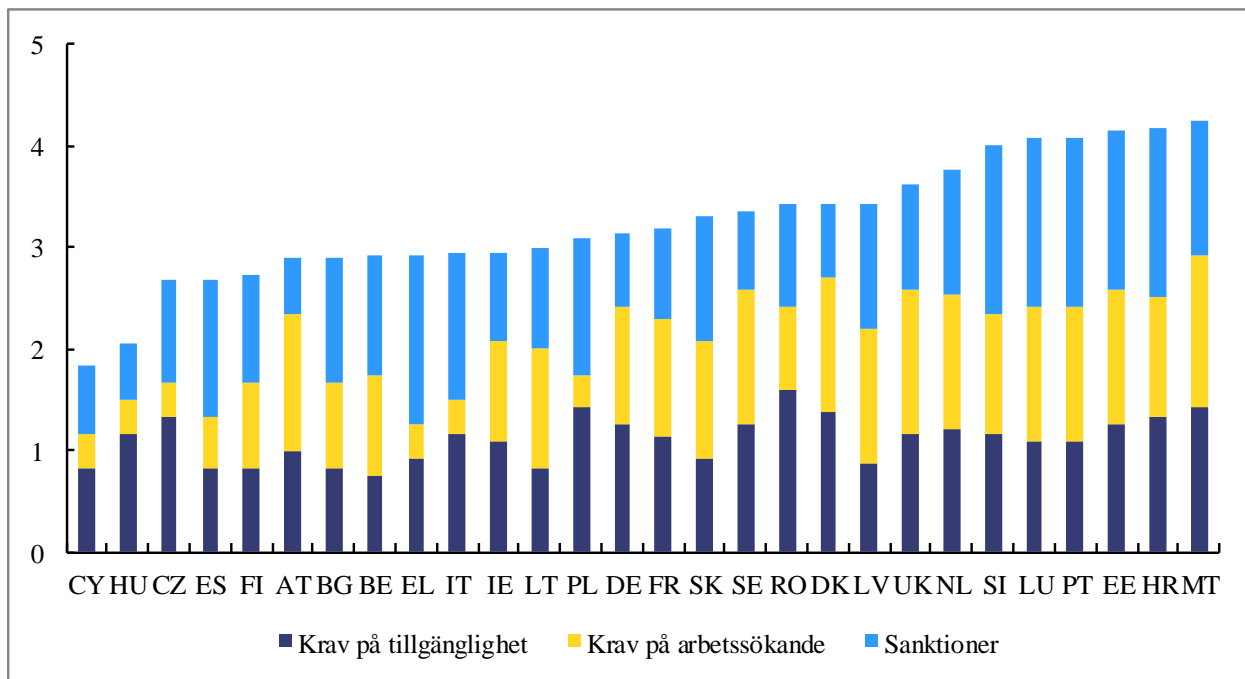
Diagram 7. Längd på den kvalifikationsperiod som krävs, 2015

Källa: databasen för det ömsesidiga informationssystemet om socialt skydd och nationella källor (för Italien)¹⁵.

Anmärkning: De röda diamanterna avser förhållandet mellan avgifts- och referensperioden. Diagrammet innehåller förenklade uppgifter för vissa länder där kvalifikationsperioden beräknas på ett mer komplicerat sätt.

Diagram 8. Indikator för kravens stränghet när det gäller aktivt arbetssökande och tillgänglighet för arbete, 2014

Källa: OEC

¹⁵ Siffrorna för Italien avser situationen efter det att arbetslagen antogs i maj 2015.

Slutligen verkar det som att kraven på att söka arbete och stå till arbetsmarknadens förfogande samt tillhörande sanktioner är strängast i Estland, Kroatien, Luxemburg, Malta, Portugal och Slovenien, medan de minst stränga kraven finns i Cypern och Ungern. Den relativa betydelsen av delkomponenterna varierar också märkbart mellan länderna.

5. LÄS MER

Mer information och uppgifter om villkoren för rätt till förmåner, förmånsperiodens längd och de krav som ställs finns i databasen för det ömsesidiga informationssystemet om socialt skydd¹⁶. Databasen uppdateras en gång i halvåret och godkänns av medlemsstaterna. Informationen kan kompletteras ytterligare med nationella primärkällor (såsom lagstiftning) och landsspecifika uppgifter om skatte- och förmånssystem som sammanställs av till exempel OECD.

Resultat från OECD:s skatteförmånsmodeller kan också användas för att övervaka utvecklingen av nettoersättningsnivån för förmåner och effekterna på incitamenten att arbeta (särskilt den så kallade arbetslöshetsfällan, som definieras som den effektiva skattesats som gäller för den ytterligare bruttoinkomst som intjänas när en person går från arbetslöshet till sysselsättning, inräknat både direkt beskattning och indragna förmåner)¹⁷. Dessa uppgifter offentliggörs i regel i november varje år och avser perioden cirka 1,5 till 2 år tidigare. Modelleringen görs utifrån samstämmiga antaganden så att man ska kunna jämföra uppgifter mellan olika länder. De uppgifter som används kommer från nationella delegater. Uppgifter om genomsnittslöner, som

ligger till grund för beräkningen av skatteförmånsmodellen, tas fram genom en väldefinierad och vedertagen metod.

Kraven på att söka arbete och stå till arbetsmarknadens förfogande för att få arbetslöshetsförmåner har analyserats av OECD¹⁸. Uppgifter har samlats in för alla medlemsstater, och en sammansatt indikator har tagits fram för att mäta hur stränga dessa krav är. Elva poster har identifierats för att fastställa olika aspekter av kraven på att söka arbete och stå till arbetsmarknadens förfogande. Dessa har indelats i tre områden: tillgänglighet för arbete även vid deltagande i arbetsmarknadsåtgärder och lämpliga arbetskriterier (t.ex. under vilka omständigheter man kan tacka nej till ett arbetserbjudande utan sanktioner), övervakning av arbetssökandet (hur ofta man söker arbete, handlingar som måste lämnas in) och sanktioner (t.ex. vid frivillig arbetslöshet, när man vägrar ta emot ett arbete eller när man inte deltar i vägledningskurser eller arbetsmarknadsåtgärder).

Datum: den 11 november 2017

¹⁶ Det ömsesidiga informationssystemet om socialt skydd är en informationsbas för den lagstiftning samt de förmåner och villkor vad gäller socialt skydd som gäller i EU:s medlemsstater, Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz. Se <http://www.missoc.org/> för mer information.

¹⁷ Se <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1143&intPageId=3197&langId=sv>.

¹⁸ Se Venn (2012), Langenbucher (2015). Med *kriterier för stödberättigande* avser OECD kraven på att söka arbete och stå till arbetsmarknadens förfogande, och gör därmed åtskillnad i terminologin mellan villkor för berättigande (vilket avser kraven för att förvärva rätten till förmåner) och kriterier för stödberättigande (som innefattar de villkor som gäller för att fortsätta ta emot förmåner).